

Forum III

12. Maailman huomion keskipisteenä – talvisota

Työtapa: Väittely talvisodan syistä

Aihe: talvisodan syyt

Kesto: 10–20 minuuttia

Idea: Väittelyn avulla eläydytään historiaan, saadaan opiskelijat ymmärtämään Suomen ja Neuvostoliiton suhteita ja ulkopoliittisia motiiveja ennen talvisotaa ja harjoitellaan väittelytaitoja.

Toteutus

Jaa luokka neljän hengen ryhmiin ja nämä ryhmät vielä puoliksi. Opiskelijat valmistautuvat puolustamaan pareittain opettajan antamaa kantaa ja väittelevät toista paria vastaan. Heille jaetaan tueksi oheiset monisteet. Jos väittelyn teemaa haluaa syventää, pareille voi antaa ensin mietittäväksi vain pelkän otsikon ja vasta muutaman minuutin päästä listan argumentit. Jos taas haluaa säästää aikaa, voi argumentit jakaa suoraan.

On joulukuun 2. päivä vuonna 1939. Talvisota alkoi juuri pari päivää sitten. Olette parisi kanssa **neuvostoliittolaisia**. Tapaatte Tukholmassa sattumalta suomalaisia, jotka ovat hyvin vihaisia. Keskustellette meneillään olevan sodan motiiveista. Tuokaa keskustelussa esiin muun muassa seuraavia näkökulmia:

Talvisota on suomalaisten oma syy, koska

- he eivät ymmärtäneet Neuvostoliiton tarvetta turvata Leningrad, muodostaahan Hitlerin Saksa Neuvostoliitolle jatkuvan uhan ja myös länsimaiset demokratiat ovat Neuvostoliitolle vihamielisiä.
- pienten valtioiden tehtävänä on sopeutua suurten valtioiden tarpeisiin; järjen täytyy voittaa tunteet.
- he eivät suostuneet Neuvostoliiton ehdottamiin todella reiluihin aluevaihdoiksi; Baltian maat tuntuvat ymmärtävän suomalaisia paremmin oman mitättömän asemansa.
- he olivat 1920- ja 30-luvulla suhtautuneet Neuvostoliittoon ja kommunisteihin niin vihamielisesti, ettei Neuvostoliitto voinut luottaa Suomen puolustavan aluettaan, jos Saksa tai länsimaat hyökkäisivät sen kautta Neuvostoliittoon.
- he itse aloittivat sodan ampumalla Mainilassa neuvostojoukkoja.

Ja vielä:

- Suomi tulee häviämään sodan murskaavasti, Neuvostoliiton suuret ja hyvin varustetut joukot marssivat Helsinkiin parissa viikossa.
- Suomen työväki on hautonut kosta porvareille vuodesta 1918 lähtien ja se tulee riemurinnoin toivottamaan neuvostojoukot tervetulleiksi.
- Suomalaiset tulevat onnekseen kohta kokemaan, kuinka mukava on elää suuren Stalinin johtamassa, tasa-arvoisessa työläisten valtiossa.

On joulukuun 2. päivä vuonna 1939. Talvisota alkoi juuri pari päivää sitten. Olette parisi kanssa **suomalaisia**. Tapaatte Tukholmassa sattumalta neuvostoliittolaisia, jotka yrittivät selittää, miksi talvisota syttyi. Keskustellette siis meneillään olevan sodan motiiveista. Tuokaa keskustelussa esiin muun muassa seuraavia näkökulmia:

Talvisota on suuri vääryys, koska

- toisten kimppuun ei saa hyökätä ilman syytä.
- Neuvostoliitto oli turhaan huolissaan Leningradin turvallisuudesta; Suomi olisi estänyt mahdolliset sen alueen kautta suunnitellut hyökkäysyritykset.
- Neuvostoliiton pitäisi luottaa Kansainliittoon kansainvälisten ongelmien ratkaisijana eikä turvautua aseisiin.
- Neuvostoliitto ei voi puolustella hyökkäystä edes Hitlerin uhalla, solmihan se Saksan kanssa hyökkäämättömyyssopimuksen juuri tänä syksynä.
- puheet Mainilan laukauksista ovat roskaa; miksi Suomi olisi ampunut neuvostojoukkoja? Ja miksi Neuvostoliitto ei suostunut Kansainliiton puolueettoman tutkimuskomitean asettamiseen?
- Suomen ei ollut mikään velvollisuus vaihtaa alueitaan Neuvostoliiton kanssa, Neuvostoliitto tuskin olisi siihen tyytynytään ja lisäksi olisi tullut hankalia väestöongelmia.

Ja vielä:

- Neuvostoliiton hyökkäys osoitti todeksi ne kaikki epäluulot, joita Suomi on itäistä naapuriaan kohtaan tuntenut aina sortokausista lähtien.
- Neuvostoliitto onnistuu ehkä miehittämään Suomen, mutta se ei ole helppoa, siitä pitää huolen Suomen motivoitunut armeija.
- Maailman sympatiat ovat Suomen puolella, joten Neuvostoliitto saa hyökkäyksensä vuoksi vielä paljon uusia vihollisia länsimaista.
- Neuvosto-Venäjän kommunistit onnistuivat lietsomaan Suomen työväen kapinaan vuonna 1918, mutta nyt kaikki suomalaiset vastustavat yksissä tuumin Stalinin valtausyritystä.